

Factsheet Gezinshuizen

Gezinshuizen in Nederland; een verkenning

Rudolphstichting & Gezinshuis.com
De Glind, oktober 2011

Rudolphstichting en Gezinshuis.com

De Rudolphstichting en Gezinshuis.com zetten zich beiden op een eigen manier in voor opvang van uithuisgeplaatste kinderen in kleinschalige gezinsvormen.

De Rudolphstichting start en ondersteunt diverse vernieuwende projecten gericht op opvang van uithuisgeplaatste kinderen in gezinsvormen en de gemeenschap. Daarnaast onderhoudt de Rudolphstichting gezinshuizen en zorgwoningen in Jeugdorp De Glind. Gezinshuis.com doet dit door gezinshuizen te organiseren volgens een vernieuwend concept: de franchiseformule. Gezinshuisouders kunnen op deze manier als zelfstandige ondernemers de zorg aan kinderen vormgeven.

De Rudolphstichting en Gezinshuis.com zijn partner van Alliantie Kind in Gezin. Dit samenwerkingsverband van ruim twintig organisaties wil bereiken dat meer uithuisgeplaatste kinderen terecht kunnen in kleinschalige woonvormen. Gezinshuis.com en de Rudolphstichting willen een bijdrage aan deze Alliantie leveren door de aanwezige kennis met betrekking tot gezinshuizen te verzamelen, te verdiepen, te documenteren en te verspreiden. De factsheet die nu voor u ligt is daar een product van.

Colofon

Heeft u vragen naar aanleiding van deze factsheet?
Neem dan gerust contact met ons op.

Rudolphstichting en Gezinshuis.com

Rudolphlaan 2
3794 MZ De Glind
(0342) 45 90 10

www.rudolphstichting.nl
www.gezinshuis.com

Redactie

Maartje Gardeniers
Annemieke de Vries

Met medewerking van Universiteit Utrecht:
Monique van Londen
Ilona Meuwissen

De Glind, oktober 2011

Deze factsheet levert een bijdrage aan de doelstellingen van Alliantie Kind in Gezin.
Voor meer informatie zie www.inhuisplaatsen.nu.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
A. Wat is een gezinshuis?	5
B. Overzicht van gezinshuizen in Nederland	5
Geografische Spreiding	5
C. Kenmerken van gezinshuizen	6
1. Het gezinshuis	6
Gezinssamenstelling	7
Netwerk	7
Essentie	7
2. De gezinshuisouders	7
Beroep	7
Motivaties	7
Taken	7
3. De kinderen in een gezinshuis	7
Komen en gaan	8
Hulpverlening	8
Problematiek	8
Plaatsing	8
Verblijf	8
Relatie met de biologische ouders	9
Steunbronnen en samenwerking	9

Voorwoord

Gezinshuizen zijn een vorm van zorg voor jeugd die valt onder de Wet op de Jeugdzorg of de AWBZ. Als door de gezinssituatie de ontwikkeling en veiligheid van de jongere in gevaar kan komen en hulp thuis niet meer toereikend is, wordt tot uithuisplaatsing besloten. Dit kan vrijwillig of gedwongen plaatsvinden. Voor een uithuisplaatsing dient het Centrum Indicatiestelling voor de Zorg (CIZ) of Bureau Jeugdzorg (BJZ) een indicatie voor verblijf af te geven. Kinderen kunnen dan in de pleegzorg of in de residentiële zorg worden opgevangen. Onder residentiële zorg vallen woongroepen in zorginstellingen, jeugdzorgboerderijen en gezinshuizen.

Over die laatste vorm van residentiële zorg worden in Nederland weinig (cijfermatige) gegevens bijgehouden. Deze factsheet is samengesteld op basis van een inventarisatie van alle organisaties in Nederland met gezinshuizen. Daarnaast heeft Ilona Meuwissen in opdracht van de Rudolphstichting en Gezinshuis.com onderzoek gedaan naar gezinshuizen, in het kader van haar masterthesis voor de Universiteit Utrecht. In de periode april-juli 2011 heeft zij de kenmerken van gezinshuizen in Nederland onderzocht. Op basis van de gegevens uit de inventarisatie en het onderzoek is deze factsheet tot stand gekomen. Het geeft een eerste overzicht van de gezinshuissector. Het overzicht is echter niet volledig, omdat niet elke gezinshuis-aanbieder in Nederland heeft meegewerkt. Het is een opmaat voor een structurele gegevensverzameling naar deze vorm van opvang voor uithuisgeplaatste kinderen en jongeren.

Deze factsheet bestaat uit de volgende onderdelen:

- Wat is een gezinshuis
- Overzicht van de gezinshuizen in Nederland
- Kenmerken van gezinshuizen

A. Wat is een gezinshuis?

Een gezinshuis is een vorm van residentiële zorg, omdat in een gezinshuis een professional werkt die een salaris of vergoeding voor arbeid ontvangt en omdat een jeugdige verblijft in een gezinsetting waar sprake is van 24-uurs zorg¹. Een gezinshuis is een woonvorm waarin door (een) gezinshuisouder(s) op professionele wijze vorm wordt gegeven aan verzorging, behandeling, opvoeding en begeleiding van een variërend aantal kinderen, die geplaatst en opgenomen worden in het eigen gezin van de gezinshuisouder(s)². De gezinshuisouders staan open voor de eigen achtergrond en de problematiek van het kind en zij geven ruimte aan de loyaliteit van het kind naar zijn biologische ouders.

Er zijn in Nederland drie constructies waarin gezinshuizen opereren. Bij de eerste is er een zorgaanbieder die de gezinshuisouder(s) in dienst neemt d.m.v. een arbeidsovereenkomst. Daarnaast zijn er gezinshuizen in de vorm van franchise. De derde vorm betreft gezinshuizen die volledig zelfstandig opereren onafhankelijk van een zorgaanbieder of franchiseorganisatie.

Volgens gezinshuisouders zelf zijn deze elementen in meer of mindere mate van toepassing op een gezinshuis, zoals te zien in onderstaande tabel.

Elementen van de definitie van gezinshuizen	Percentage
In een gezinshuis worden een of meerdere kinderen tussen de 0 en 24 jaar opgenomen	96,3%
Het gezinshuis is voor het kind een ander gezin dan zijn/haar gezin van herkomst	91,4%
Het gezinshuis biedt 24 uur per dag, 7 dagen per week opvoeding/begeleiding aan dit kind	98,5%
De opname van een kind binnen gezinshuis vereist een residentiële indicatie voor verblijf afgegeven door BJZ of door het CIZ	82,7%
Onder een gezinshuis versta ik alle mogelijke opties die er maar zijn zoals eenoudergezin, een tweoudergezin met een relatie tussen man – vrouw, vrouw – vrouw, man – man of een ouderpaar tussen zussen/broers, een gezin met of zonder eigen kinderen/adoptiekinderen /pleegkinderen, et cetera	79,6%

1 Bron: Stand van zaken gezinshuizen. Den Haag: Ministerie van Jeugd en Gezin, 2009

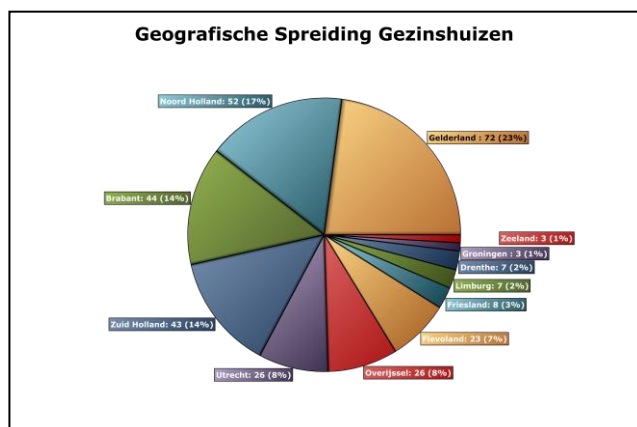
2 Bron: Nota gezinshuisouders. Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, 2011

B. Overzicht van gezinshuizen in Nederland

Er zijn in Nederland ongeveer 62 (regionale) zorginstellingen die gezinshuizen aanbieden. Van 54 organisaties is bekend dat ze samen 341 gezinshuizen hebben. Dat zijn ruim 6 gezinshuizen per aanbieder. Er van uitgaande dat de 8 aanbieders waarvan de gegevens ontbreken, ook 6 gezinshuizen hebben, kan dit betekenen dat er in Nederland in totaal ongeveer **389 gezinshuizen** zijn. Uit onderzoek (zie pag. 4) blijkt dat er in een gezinshuis **gemiddeld 3 à 4 kinderen** wonen. Uitgaande van '3,5 kind' per gezinshuis komt dat neer op **1362 gezinshuisplaatsen** in Nederland.

Geografische Spreiding

Van niet alle gezinshuizen weten we waar in Nederland ze zich bevinden, dit heeft onder andere te maken met gevoeligheid van deze gegevens (er zijn ook geheime plaatsingen). Van 314 gezinshuizen hebben we echter wel vestigingsgegevens. Dit levert de volgende verspreiding over Nederland op, zie onderstaande figuur.

Niet iedere zorgaanbieder in Nederland spreekt ook daadwerkelijk van 'gezinshuizen'. De volgende termen komen eveneens voor: gezinsgroepen, gezinsprojecten, gezinswonen, meeleefgezinnen, verblijfhuizen, uitwijkhuizen of overbruggingshuizen. De verschillende benamingen staan voor verschillende werkwijzen. Zorgorganisaties geven het concept op verschillende manieren vorm. Er lijkt tussen organisaties weinig eenduidigheid te bestaan over opvang van uithuisgeplaatste kinderen in een dergelijke gezinsvorm. In het volgende hoofdstuk over de kenmerken van gezinshuizen, zal blijken dat er inderdaad sprake is van een heterogene groep. Toch proberen we met deze factsheet

inzicht te geven in deze woonvorm door een overzicht te geven van de belangrijkste kenmerken.

C. Kenmerken van gezinshuizen

Op basis van het landelijk onderzoek onder gezinshuisouders in Nederland³ staan in dit hoofdstuk uitspraken over de kenmerken van gezinshuizen. Aan dit onderzoek hebben in totaal 162 gezinshuisouders meegewerkt (van 162 verschillende gezinnen). Dat is 42% van het geschatte totaal aantal gezinshuizen. Derhalve kunnen er op basis van deze gegevens geen uitspraken worden gedaan over alle gezinshuizen in Nederland. Desalniettemin geeft deze gegevensverzameling een waardevol inzicht in de kenmerken van de gehele populatie gezinshuizen. De belangrijkste gegevens uit dit onderzoek zijn onderverdeeld in 3 categorieën:

- Kenmerken van het gezinshuis
- Kenmerken van de gezinshuisouders
- Kenmerken van de opgenomen kinderen

1- Het gezinshuis

De meeste gezinshuizen zijn gelegen in een **dorp** (66 %) i.p.v. in de stad (34%).

Meestal binnen de bebouwde kom, maar soms ook op het platteland (30%).

In 52% van de gevallen hebben de gezinshuisouders een **huis van de zorgaanbieder**. Soms is dat echt een pand op het terrein van die zorgaanbieder. Meestal (36%) verhuurt de zorginstelling het huis aan de gezinshuisouder, bij 16% stelt deze het pand zonder betaling van woonlasten ter beschikking aan de gezinshuisouder. Iets minder dan de helft (48%) heeft een eigen woning, hetzij koop (29%) of huur (19%).

Verskillende typen woningen lijken geschikt te zijn als gezinshuis:

Soort woning	Percentage
Vrijstaand huis	41%
Rijtjeshuis	29%
Twee-onder-een-kap woning	15%
Woonboerderij	13%
Landhuis	2%

Nagenoeg alle gezinshuizen zijn voorzien van een **tuin**. Gemiddeld heeft de tuin een oppervlakte van 976 m².

Een gezinshuis heeft gemiddeld **7 slaapkamers**. Bij nagenoeg alle gezinshuizen hebben de opgenomen kinderen een eigen slaapkamer.

In het gezinshuis zijn gemiddeld genomen **2 badkamers en 2 hobby/speelruimten**.

Bij 76% van de gezinshuizen zijn er één of meerdere **huisdieren** aanwezig.

Gezinssamenstelling

Van de gezinshuisouders woont 90% **samen met zijn/haar partner**. Bij een kleine minderheid hiervan is de partner van hetzelfde geslacht (5,7%).

Bij 60% van de gezinshuizen wonen er ook **eigen kinderen** in het huis.

In een gezinshuis is gemiddeld plek voor **3 à 4 opgenomen kinderen**.

Bij 29% van de gezinshuizen komt het voor dat **broers en zussen uit hetzelfde gezin** zijn opgenomen.

Netwerk

In 35% van de gezinshuizen maakt men gebruik van de hulp van een **stagiaire of vrijwilliger**.

Verskillende personen uit het eigen netwerk bieden **ondersteuning** aan gezinshuisouders. Ondersteuning wordt het vaakst geboden door **vrienden en vriendinnen** van de gezinshuisouders, daarna komen de broers/zussen en vervolgens de (schoon)moeders. Deze personen ondersteunen voornamelijk op **emotioneel en sociaal vlak** (48,4%), daarnaast vangen ze wel eens de kinderen op (29,2%) en springen ze bij voor praktische zaken in en rond het gezinshuis (22,4%).

Essentie

Er is aan gezinshuisouders gevraagd wat zij zien als de **essentie** van opvang van kinderen in een gezinshuis. De drie meest essentiële kenmerken van een gezinshuis zijn volgens hen:

De mogelijkheid voor het kind om deel te nemen aan een **normaal gezinsleven**.

De **continuïteit** die het kind geboden wordt.

De **geborgenheid en veiligheid** die het gezinshuis biedt aan het kind.

³ Bron: Meuwissen, I. (2011) Een landelijke sectorverkenning: kenmerken van en opvoeding binnen gezinshuizen. Masterthesis Universiteit Utrecht.

2- De gezinshuisouders

De 162 gezinshuisouders die meewerkten aan dit onderzoek hebben een gemiddelde leeftijd van **47 jaar**. De leeftijd varieert tussen de 29 en 65 jaar. 15% is onder de 40 jaar en de overige 85% is ouder dan 40.

Van de gezinshuisouders die meewerkten aan het onderzoek is **76% vrouw**. Driekwart van de partners zijn mannen (75%). Bijna alle gezinshuisouders zijn van **Nederlandse afkomst**, slechts een paar van de respondenten hebben een Surinaamse achtergrond.

De meeste gezinshuisouders zijn **gelovig (65%)** waarbij het protestantisme het meest voorkomt (43,2%), 35% van de gezinshuisouders is niet gelovig.

Meer dan de helft van de gezinshuisouders heeft een **HBO of WO diploma** behaald (53,8%), 34,6% heeft een MBO diploma en 11,6% een diploma van het middelbaar onderwijs.

Meer dan de helft van de ondervraagde gezinshuisouders heeft een **opleiding in de pedagogiek of didactiek** gevolgd (57%).

Beroep

De gezinshuisouders die meewerkten aan het onderzoek (¾ vrouw) definiëren hun beroep allemaal als 'gezinshuisouder'. Van diens partners (¾ man) definieert een kleine meerderheid zijn/haar beroep als fulltime een andere baan (41%). Van de partners ziet 40% zichzelf in eerste instantie als gezinshuisouder, 26% noemt dat hij/zij parttime ander werk heeft.

Voor het werk als gezinshuisouder was **42% reeds werkzaam in de jeugdzorg**, 20% in de zorg en 7% in het onderwijs. De overige gezinshuisouders (31%) beoefenden een ander beroep voor dit werk.

Van de ondervraagde gezinshuisouders doet 42% ernaast ook nog **ander betaald of vrijwilligerswerk**: daar besteden ze ongeveer 12 uur per week aan.

De meeste gezinshuisouders zijn in **loondienst bij een zorgaanbieder (78%)**, de meerderheid heeft een **vast dienstverband (73%)** voor gemiddeld **31 uur per week**. Gemiddeld zijn mensen 41 jaar als ze **starten met het beroep** gezinshuisouder, de jongste was slechts 24 jaar en de oudste startte met dit werk op 58-jarige leeftijd.

Gezinshuisouders herkennen zichzelf het meest in de begrippen **'opvoeder'** of **'specialistisch opvoeder'**. In mindere mate, maar ook een redelijke herkenning is in de begrippen 'hulpverlener', 'vervangende ouder' en 'behandelaar'.

Veel gezinshuisouders **volgen training en bijscholing**: in de periode oktober 2010-april 2011 volgden 69% van de

gezinshuisouders een of andere vorm van training en/of bijscholing.

Motivaties

Waarom wordt iemand gezinshuisouder? Hierbij de drie meest gehoorde **motivaties**:

- Ik wil een kind helpen die het minder goed getroffen heeft.
- Ik wil een thuis geven aan het kind zodat hij/zij niet in een instelling terecht hoeft te komen.
- Ik voel me verplicht/verantwoordelijk voor het zorgen en gezond opgroeien van dit kind.

Taken

In het onderzoek is gezinshuisouders gevraagd aan te geven hoeveel tijd ze per week besteden aan verschillende taken. Opvallend hieruit was het aantal bezigheden die gezinshuisouders gelijktijdig doen: gesprekken met opgenomen kinderen vinden bijvoorbeeld plaats tijdens de afwas. Hieruit valt dus voorzichtig af te leiden dat gezinshuisouders goede **multitaskers** zijn. Om deze reden is het voor gezinshuisouders moeilijk te definiëren hoeveel tijd ze waaraan besteden.

3- De kinderen in een gezinshuis

Volgens het onderzoek waarop deze factsheet is gebaseerd, wonen gemiddeld ongeveer **3 à 4 opgenomen kinderen** in het gezinshuis. De hierop volgende cijfers zijn gebaseerd op de gegevens van 1 kind per gezinshuis dat heeft meegedaan aan het onderzoek.

Gemiddeld zijn er ongeveer **even veel meisjes (46%) als jongens (54%)** in het gezinshuis.

De gemiddelde minimum leeftijd waaraan het gezinshuis opvang biedt is **4,3 jaar**, de gemiddelde maximum leeftijd is **18 jaar**.

De gemiddelde leeftijd van een gezinshuiskind is **12 jaar** en varieert van 4 tot 21 jaar. De meerderheid (57,5%) is tussen de 4 en de 12 jaar.

De grote meerderheid van de kinderen in gezinshuizen is van **Nederlandse afkomst (93%)**. In de onderzoeksgroep zaten ook een aantal Antilliaanse en Surinaamse kinderen. Bij meer dan de helft van de kinderen bestaat het gezin van herkomst **alleen nog uit moeder**.

Van de opgenomen kinderen volgt iets meer dan de helft **speciaal onderwijs (55%)**.

Ongeveer de helft van deze kinderen heeft (voorlopige) OTS opgelegd gekregen, 31% (voorlopige) voogdij en 18% woont zonder maatregel in het gezinshuis.

Komen en gaan

De meeste kinderen hebben voor dit gezinshuis in een **woongroep** gewoond (48%), slechts 23% komt rechtstreeks uit het biologische gezin. Andere kinderen komen uit een pleeggezin (22%) of een ander gezinshuis (7%).

Het komt bij gezinshuizen vaak voor dat kinderen moeten **vertrekken**, 65% van de ondervraagde gezinnen heeft dat meegemaakt. De vertrokken kinderen komen op de volgende plaatsen terecht:

Soort vervolgplek	Percentage
Woongroepen bij zorginstellingen	35%
Terug naar huis	24%
Zelfstandig wonen	18%
Plaatsing in ander gezinshuis/pleeggezin	10%
Overig (adoptiegezin/onbekend/fasehuis/gevangenis e.d.)	13%

Hulpverlening

Bij bijna alle kinderen (92%) was er sprake van **ouderproblematiek** nog voordat de hulp bij het kind startte.

De meest voorkomende problematieken bij de ouders zijn:

- Pedagogische onmacht.
- Relatieproblematiek en/of echtscheiding.
- Aan psychiatrie gerelateerde problemen.
- Financiële problemen.

In de meeste gevallen is er ook al in het verleden **hulp geweest voor de ouders** (61%) of hulp aan het gehele gezin (53%).

Ook 62% van de opgenomen kinderen had vóór hij/zij in het gezinshuis kwam al enige vorm van hulp:

Soort hulp	Percentage
Residentiële opvang	28%
Ambulante hulp	21%
Dagbehandeling	18%
Hulp van een (L)VG instelling	17%
Hulp van een GGZ instelling	16%

Problematiek

De problematiek van de opgenomen kinderen is door gezinshuisouders geclassificeerd aan de hand van een tweetal wetenschappelijke schalen: de Cap-J en de SDQ. Uit het Classificatiesysteem Aard Problematiek Jeugdigen (CAP-J) blijkt dat deze kinderen **bovengemiddelde problematiek** hebben. Het hoogste scoort die problematiek die te maken heeft met het **psychosociaal functioneren** van het kind. Problemen rondom het biologische gezin en

opvoeding en rondom de vaardigheden en cognitieve ontwikkeling komen ook veel voor.

Problemen met de omgeving scoren iets lager, maar nog steeds bovengemiddeld. De kinderen hebben beduidend minder problemen in de lichamelijke gezondheid.

De Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) wijst uit dat de kinderen **minder pro sociaal gedrag** laten zien vergeleken met hun leeftijdsgenoten. Daarnaast kunnen ze minder goed omgaan met leeftijdsgenoten en laten ze **meer gedragsproblemen** zien.

Alles bij elkaar opgeteld, scoort de totale problematiek gemiddeld in het **verhoogde (klinische) gebied**.

Beide schalen zijn door de onderzoeker ook met elkaar in verband gebracht en daaruit ontstaat het beeld dat er sprake is van een **complexiteit aan problemen**.

Plaatsing

Driekwart van de kinderen is geplaatst via **Bureau Jeugdzorg**, de rest via Centrum Indicatiestelling Zorg.

De meeste gezinshuizen vangen kinderen op vanuit **één financieringsstroom** (82%). Slechts een enkeling geeft aan open te staan voor kinderen vanuit alle financieringsstromen, de rest kiest voor een combinatie van twee. Sommige gezinshuisouders geven aan niet goed te weten hoe dit bij hen geregeld is.

Van die 82% die kiest voor kinderen vanuit één financieringsstroom zegt de meerderheid (57%) open te staan voor kinderen vanuit de **provinciaal gefinancierde jeugdzorg**. 23% staat open voor kinderen vanuit de gehandicaptenzorg (AWBZ gefinancierd). Bijna geen enkele gezinshuisouder geeft aan kinderen op te vangen vanuit de geestelijke gezondheidszorg.

Verblijf

De 162 opgenomen kinderen waar gegevens over zijn verzameld verbleven op het moment van onderzoek gemiddeld **2,7 jaar** in het gezinshuis.

Het doel van plaatsing is in 89% van de gevallen het bieden van een **perspectiefvolle opvoedingssituatie** en dus **langdurig verblijf** in het gezinshuis. Door 5% wordt genoemd dat het gaat om het bieden van tijdelijke hulp/opvang om te kijken waar het kind vervolgens het best geplaatst kan worden. De overige 6% bestond uit drie doelen die dus nauwelijks genoemd werden. Opvallend is echter dat van die drie doelen het doel **vermindern van de gedragsproblematiek van de jeugdige** vrij vaak (30%) gekozen werd in combinatie met het meest voorkomende doel: **perspectief biedende opvoedingssituatie**.

Tevens is er gekeken naar **korte termijn doelen** waar de gezinshuisouders op dat moment bij het kind aan werken. De doelen die op korte termijn het meest werden nagestreefd zijn:

Het ondersteunen van de persoonlijkheid van het kind.

Een klimaat van veiligheid scheppen.

Het winnen van vertrouwen bij het kind.

Iets meer dan de helft (52%) van de kinderen ontvangt naast de opvang in het gezinshuis **geen andere hulp**. De overige kinderen krijgen extra ondersteuning in de vorm van:

Soort hulp	Percentage
Therapie	26%
Diagnostiek/ behandeling	11%
Hulp van GGZ instellingen	7%
Overige hulp: dagbehandeling, vrij toegankelijke of geïndiceerde ambulante zorg, hulp door (L)VG instellingen	4%

Relatie met de biologische ouders

Bij verloop van de gezinshuisouders kan een derde van de kinderen terecht bij zijn of haar biologische ouders.

De uithuisgeplaatste kinderen hebben over het algemeen **meer contact met moeder** dan met vader.

Voor een deel van de kinderen zijn een of beide biologische **ouders niet meer in beeld**. Bij 16% van de kinderen is moeder niet meer in beeld en bij 44% is vader niet meer in beeld (van 9% leeft moeder niet meer en van 18% leeft vader niet meer).

Het meest voorkomende contact dat de kinderen met de ouders hebben is **belcontact** (68% van de kinderen belt met moeder, 43% belt met vader).

56% van de kinderen **bezoekt** moeder thuis en 34% bezoekt vader thuis. Ouders komen in mindere mate in het gezinshuis op bezoek bij de kinderen.

Steunbronnen en samenwerking

Naast de gezinshuisouders krijgen de opgenomen kinderen ook steun van andere personen. In de ogen van de gezinshuisouder zijnde volgende personen belangrijke **steunbronnen/steunfiguren** voor het opgenomen kind (in volgorde van meest naar minst voorkomend):

1. Een andere hulpverlener (bv. de voogd).
2. De biologische moeder van het kind.
3. Een kind van de gezinshuisouder.
4. Eigen broer en of zus.
5. Een ander opgenomen kind in het gezinshuis.

Opvallend is dat grootouders/biologische vader en andere familieleden pas op een latere plaats genoemd worden.

Ten aanzien van de opgenomen kinderen werken de gezinshuisouders **samen** met vele verschillende personen en instanties. Ze hebben hun waardering voor die samenwerking uitgedrukt in een cijfer van 1 (zeer slechte samenwerking) tot 10 (zeer goede samenwerking). Dit zijn de gemiddelde cijfers die hieruit komen:

Samenwerking met	Cijfer:
Zorginstelling	8,2
School	8,2
Verwijzende/plaatsende instantie	7,2
Biologische ouders	5,2